

# Proiect didactic

**Prof. LOREDANA VOICU**  
**COLEGIUL ECONOMIC VIRGIL MADGEARU, MUNICIPIUL PLOIEȘTI**



(ro.gde-fon.com)

*Motto: Cât de bine comunicăm este determinat nu de cât de bine vorbim,  
ci de cât de bine suntem înțeleși. (Andy Grove)*

DATA:

**UNITATEA DE ÎNVĂȚĂMÂNT:**

**CLASA:** a XI-a

**ARIA CURRICULARĂ:** Limbă și comunicare

**OBIECTUL:** Limba și literatura română

**PROFESOR:**

**SUBIECTUL LECȚIEI:** Structuri discursive- textul descriptiv

**TIPUL LECȚIEI:** de consolidare a cunoștințelor

**DURATA:** 50 de minute

## **Competențe generale**

- Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în diferite situații de comunicare;
- Comprehensiunea și interpretarea textelor;
- Argumentarea orală sau în scris a unor opinii în diverse situații de comunicare.

## **Competențe specifice**

1.3. Folosirea adecvată a strategiilor de comunicare orală;

1.4. Utilizarea adecvată a tehnicilor de redactare;

2.1. Utilizarea strategiilor de lectură în vederea înțelegerii adecvate a textelor studiate;

4.2. Compararea și evaluarea unor argumente diferite în vederea formulării unor judecăți proprii.

### **a. cognitive**

**Obiective operaționale** - La sfârșitul orei, elevii vor fi capabili:

1. să prezinte caracteristicile și clasificarea descrierii după raportul cu literatura, după gradul de obiectivitate, după modul de alcătuire a textului și în funcție de dinamismul prezentării;
2. să evidențieze operațiunile descriptive și funcțiile descrierii;
3. să argumenteze că textul propus spre analiză este un discurs descriptiv;
4. să redacteze un text descriptiv literar, respectiv științific, pornind de la o temă indicată;

### **b.afective:**

#### **Valori si atitudini**

- ❖ cultivarea interesului pentru lectură, a plăcerii de a citi și a gustului estetic în domeniul literaturii;
- ❖ stimularea gândirii autonome, reflexive și critice în raport cu diversele mesaje receptate.
- ❖ abordarea flexibilă și tolerantă a opiniilor și a argumentelor celorlalți;
- ❖ cultivarea unei atitudini pozitive față de comunicare și a încrederii în propriile abilități de comunicare.

- PRINCIPII DIDACTICE:**
- principiul accesibilității
  - principiul însușirii conștiente și active;
  - principiul continuității;

#### **Strategia didactică:**

**a) Metode și procedee:** conversația euristică, explicația, problematizarea, învățarea prin descoperire, analiza de text, metoda piramidei.

**b) Forme de organizare a activității elevilor:** frontală, alternativ cu cea individuală și pe grupe a elevilor;

**c) Mijloace didactice:** fișe de lucru, manualul, prezentări ppt.

**e) Evaluare:** continuă

- Resurse:**
- clasă de nivel mediu;
  - capacități normale de învățare ale elevilor;
  - cunoștințele lor anterioare;

**Procedura standard** folosită a vizat legătura dintre elev, capacitatea sa de învățare și comportamentul observabil așteptat.

**Performanța standard minimală** permite evaluarea elevilor pe baza criteriilor stabilite, dar trebuie avute în vedere capacitățile de învățare ale tuturor elevilor (cu ritm rapid, lent și foarte lent de învățare), diferențierea instruirii făcându-se în raport cu nivelul performanței așteptate.

#### **BIBLIOGRAFIE:**

- \* Coord. Costache A., *Manual de limba și literatura română* pentru clasa a XI-a, Grupul Editorial Art, 2008;
- \* Adam Jean Michel, *Textul descriptiv*, Editura Academica, București, 2008.
- \* Pânzaru, Ioana, *Practici ale interpretării de text*, Editura Polirom, Iași, 1999.
- \* Ion Coteanu, *Gramatică. Stilistică. Compoziție*, Editura Fundației „România de mâine”, București, 1997.

#### **Bibliografie metodică:**

- Ionescu, Miron; Chiș, Vasile, *Strategii de predare – învățare*, Editura Științifică, București, 1992.
- \*\*\* MEN-CNC, *Ghid metodologic*, Aria curriculară Limbă și comunicare - liceu, Editura Aramis Print, București, 2002;
- \*\*\*SNEE, *Ghid de evaluare limba și literatura română*, Editura Aramis, București, 2001;
- Pamfil, Alina, *Limba și literatura română în școală. Structuri didactice deschise*, Editura Paralela 45, Pitești, 2003;
- Parfene, Constantin, *Metodica studierii limbii și literaturii române în școală*, Editura Polirom, Iași, 1999.
- Eftenie, Nicolae, *Introducere în metodică studierii limbii și literaturii române*, Editura Paralela 45, București, 2000, colecția *Metodica activă*;
- Goia, Vistian; Drăgotoiu, Ion, *Metodica predării limbii și literaturii române*, EDP, București, 1995.

## SCENARIUL DIDACTIC

OB. OP.	ETAPELE LECȚIEI	CONȚINUTUL ÎNVĂȚĂRII		DO- ZA- RE	RESURSE I	RESURSE II
		ACTIVITATEA PROFESORULUI	ACTIVITATEA ELEVILOR			
1	2	3	4	5	6	7
	<p><b>1. Momentul organizatoric</b></p> <p><b>2. Verificarea temei pentru acasă</b></p>	<p>Asigură condițiile optime pentru buna desfășurare a lecției: pregătirea materialului didactic, verificarea prezenței elevilor etc.</p> <p>Profesorul solicită elevilor să pregătească materialul lucrat acasă în vederea verificării/corectării acestuia.</p>	<p>Elevii se pregătesc pentru începerea orei de limba și literatura română.</p> <p>-Elevii răspund la cerința cadrului didactic și verifică tema pentru acasă împreună cu profesorul.</p>	<p>1 min.</p> <p>4 min.</p>	<p>-activitate frontală</p>	<p>-materialele pentru lecție</p>
	<p><b>3. Captarea atenției/ discuții pregătitoare</b></p>	<p>Se înmânează fiecărui elev câte o imagine care conține o carte deschisă acoperită cu flori de liliac. Se cere elevilor să își imagineze ce mesaj ar descoperi dacă ar putea înlătura florile de liliac și ar citi câteva fragmente din carte. În același timp, se precizează că li s-a oferit imaginea pentru a aminti în discuția lor de Ziua internațională a cărții-23 aprilie.</p>	<p>Elevii prezintă idei personale, argumentate, care, orientate de profesor, îi vor pregăti pentru desfășurarea optimă a lecției. Ulterior, vor identifica repere ale acestor idei în cadrul lecției.</p>	<p>3 min.</p>	<p>-conversația euristică -dialogul problematizant</p> <p>-activitate frontală</p>	<p>-fișe care conțin imaginea propusă spre analiză</p>
	<p><b>4. Anunțarea titlului lecției și a obiectivelor</b></p>	<p>Se prezintă titlul lecției în curs de desfășurare, profesorul precizând obiectivele (<i>Structuri discursive-textul descriptiv</i>: prezentarea caracteristicilor și a clasificării descrierii, evidențierea operațiunilor descriptive și a funcțiilor descrierii, redactarea de texte descriptive și argumentarea unui discurs descriptiv).</p>	<p>Elevii scriu titlul lecției pe caiete și ascultă obiectivele lecției.</p>	<p>3 min.</p>	<p>-conversația</p> <p>-activitate frontală</p>	<p>-tabla, caietele elevilor, proiecția ppt. a obiectivelor operaționale</p>

01 02 03 04	5. Dirijarea învățării	<p>Se înmânează elevilor fișa care conține fragmente de text propuse spre analiză, planul de discuție și se vor avea în vedere următoarele repere: identificarea obiectului descrierii și a câmpului semantic dominant; descrierea ca metalimbaj, descrierea gradată; simbolistica verbelor și rolul predicatelor în coeziunea semantică a textului (analiza textului la nivel morfosintactic), extensia descriptivă, pauza descriptivă; analiza stilistică a textului.</p> <p>Profesorul va organiza această activitate pe baza următoarelor etape:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▶ etapa activității individuale</li> <li>▶ etapa activității în perechi</li> <li>▶ etapa activității în grupe de 4 elevi</li> <li>▶ etapa activității cu întreaga clasă.</li> </ul> <p>Concluziile se notează la tablă.</p> <p>Se cere elevilor să realizeze o descriere științifică și o descriere literară pe baza imaginilor prezentate, reprezentând castele medievale. Ulterior, vor comenta cele două descrieri, reliefând asemănările și diferențele dintre acestea.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▶ rezolvă individual sarcinile, în timpul de lucru stabilit;</li> <li>▶ la indicația profesorului, formează grupe de câte doi elevi care, în două minute, își verifică reciproc rezultatele și răspund la întrebările care s-au format în interiorul microgrupului;</li> <li>▶ grupurile se unesc două câte două; elevii își confruntă rezultatele, concep un răspuns nou și-și confruntă răspunsurile rezultate în urma întrebărilor.</li> <li>▶ un reprezentant al fiecărui grup (liderul de grup) prezintă concluziile echipei sale.</li> </ul> <p>Elevii ascultă precizările profesorului în vederea rezolvării cerințelor de pe fișa de lucru primită și vor redacta individual cele două tipuri de descriere.</p>	12 min.	<ul style="list-style-type: none"> <li>-analiza de text.</li> <li>-problematizarea</li> <li>-activitate individuală, în perechi, pe grupe și frontală</li> <li>-aprecierea</li> <li>-interevaluarea</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>-fișe de lucru cu fragmentul propus și planul de discuție</li> <li>-fișe de lucru cu cerințe și imagini</li> </ul>
03 04	6. Asigurarea conexiunii inverse	<p>Redactează o descriere de 60-80 de cuvinte a unui peisaj, a unui interior sau a unei persoane/personaj, pornind de la pasajul muzical propus pentru audiere- <b>Yan Tiersen</b> (<i>J'y suis jamais alle</i>).</p>	<p>Elevii ascultă pasajul muzical, redactează descrierea conform indicațiilor și fac aprecieri asupra răspunsurilor oferite.</p>	6 min.	<ul style="list-style-type: none"> <li>-exercițiul</li> <li>-conversația</li> <li>-observația sistematizată</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>-fișier mp3 cu pasajul muzical propus pentru audiere</li> </ul>
02 03	7. Evaluarea formativă	<p>Se solicită elevilor să analizeze descrierea <b>Cetății Neamțului</b> din <i>România pitorească</i>, de Al. Vlahuță, respectiv din <i>Sobieski și românii</i>, de Costache Negruzzi, evidențind cele două tipuri de text descriptiv.</p>	<p>-Elevii rezolvă cerința analizând cele două descrieri și participă la discuția privind sarcina de lucru îndeplinită.</p>	6 min.	<ul style="list-style-type: none"> <li>-problematizarea</li> <li>-aprecierea interevaluarea</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>-fișe de lucru</li> </ul>

	<p><b>8. Încheierea lecției</b></p>	<p>Profesorul face aprecieri generale asupra lecției, oferind recompense verbale și scrise tuturor grupelor pentru participarea interactivă la activitate.  <u>Tema pentru acasă:</u> Compară descrierea lirică a Otiliei Mărculescu, din poezia <i>Părul Otiliei</i>, de George Călinescu, cu proiecția epică a acesteia, așa cum apare în fragmentele descriptive din romanul <i>Enigma Otiliei</i>, aparținând aceluiași autor. (Manualul de limba și literatura română, Grupul Editorial Art, p. 250, ex. 3)</p>	<p>- Elevii își notează tema și fac aprecieri atât asupra activității proprii, cât și a colegilor lor.</p>	<p>3 min.</p>	<p>-activitate frontală  -aprecierea</p>	

**STRUCTURI DISCURSIVE: TEXTUL DESCRIPTIV**  
**FIȘĂ DE LUCRU**

- „Mansarda, de înălțime apreciabilă, este, în egală măsură, un loc unde te poți retrage pentru studiu, dar și spațiul în care te poți relaxa. Un calculator și o canapea confortabilă asigură aceste funcțiuni.” (revista *Domus*, anul II, nr. 5, iunie 2000)
- „O lampă portativă cu abajur era aprinsă pe o masă rotundă, răspândind cercuri de umbre degradate prin casă și imprimând un rotocol alb în tavan .[...] Sertarele de la toaletă și de la dulapul de haine erau trase afară în felurite grade și-n ele se vedeau, ca niște intestine colorate, ghemuri de panglici, cămăși de mătase mototolite, batiste de broderie și tot soiul de nimicuri de față.”

(*Enigma Otiliei*, de George Călinescu)

**Criterii de analiză a descrierilor:**

- ⊗ identificarea obiectului descris;
- ⊗ perspectiva privitorului;
- ⊗ particularitățile limbajului;
- ⊗ funcțiile descrierii.
- ⊗ evidențierea traiectoriei descrierii (panoramică, focalizată, ascendentă, descendentă etc.);
- ⊗ tipul percepțiilor/al imaginilor artistice dominante;
- ⊗ figuri de stil;

■ Realizează o descriere științifică și o descriere literară pe baza imaginilor de mai jos, reprezentând castele medievale. Compară cele două descrieri, reliefând asemănările și diferențele dintre acestea.



(istoriiregasite.wordpress.com)



(calatorul.net)

■ Redactează o descriere de 60-80 de cuvinte a unui peisaj, a unui interior sau a unei persoane/personaj, pornind de la pasajul muzical pe care l-ai ascultat- Yan Tiersen (*J'y suis jamais alle*).

■ Analizează descrierea **Cetății Neamțului** din *Sobieski și românii*, de Costache Negruzzi, respectiv din *România pitorească*, de Al. Vlahuță (fragmente inserate în materialul ppt.).

**Tema pentru acasă:** Compară descrierea lirică a Otiliei Mărculescu, din poezia *Părul Otiliei*, de George Călinescu, cu proiecția epică a acesteia, așa cum apare în fragmentele descriptive din romanul *Enigma Otiliei*, aparținând aceluiași autor. (Manualul de limba și literatura română, p. 250, ex. 3)